

## DECIZIE

07 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ion Druță

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Băcioi cu privire la contestarea în parte a actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Consiliul comunei Băcioi, casată hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 14 septembrie 2015 și emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

### c o n s t a t ă:

La data 09 februarie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Băcioi cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 14 octombrie 2014, Consiliul comunei Băcioi a adoptat decizia nr. 6/6 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”, prin care a decis rectificarea părții de cheltuieli a bugetului pentru anul 2014, alocând surse suplimentare pentru reparația obiectelor de cult Biserica cu hramul Sfinții Voievozi și Biserica Acoperemântul Maicii Domnului în sumă de 150000 lei.

Menționează că, în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul sub aspectul legal al deciziei enunțate, în urma căruia s-a constatat că, aceasta a fost emisă cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

Afirmă că, prin notificarea nr. 1304/OT4-2104 din 09 decembrie 2014, a solicitat Consiliului comunei Băcioi anularea pct. 1 și modificarea pct. 3 din anexa la decizia nr.6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”, însă prin decizia nr. 9/29 din 29 decembrie 2015 ultimul a respins notificarea.

Susține că, la adoptarea deciziei nr. 6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”, Consiliul comunei Băcioi a ignorat prevederile art. 7 alin. (1) și art. 8 din Legea nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă.

Relevă că, alocarea surselor financiare pentru reparația obiectivelor de cult nu se încadrează în categoria alocațiilor destinate serviciilor publice, astfel, Consiliul comunei Băcioi nu era în drept să finanțeze din bugetul local lucrările de reparație a obiectelor de cult.

Mai relevă că, conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1420-XV din 31 octombrie 2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, activitatea de sponsorizare nu se poate desfășura prin utilizare de mijloace obținute din buget.

Consideră că, mijloacele financiare alocate în sumă de 150000 lei pentru reparația obiectelor de cult Biserica cu hramul Sfinții Voievozi și Biserica Acoperemântul Maicii Domnului, sunt o parte din bugetul local și nu pot fi folosiți pentru întreținerea obiectelor, care nu sunt la balanța primăriei, or, art. 15 alin. (1) din Legea nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, cultele religioase sunt autonome, separate de stat.

Cere anularea pct. 1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 septembrie 2015 acțiunea a fost admisă și anulat pct.1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016 a fost admis apelul declarat de către Consiliul comunei Băcioi, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 26 aprilie 2016, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material.

Menționează că, la emiterea deciziei, instanța de apel a aplicat prevederile art.35 din Legea nr. 1530-XII din 22 iunie 1993 privind ocrotirea monumentelor, fără a ține cont de prevederile art. 42 din Legea enunțată.

Susține că, la materialele dosarului nu au fost anexate careva propuneri ale Ministerului Culturii pentru a fi prevăzute în bugetul anual sumele necesare pentru lucrările de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentelor situate în teritoriul comunei Băcioi.

Afirmă că, la adoptarea deciziei nr. 6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”, Consiliul comunei Băcioi a ignorat prevederile art. 7 alin. (1) și art. 8 din Legea nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă.

Relevă că, alocarea surselor financiare pentru reparația obiectivelor de cult nu se încadrează în categoria alocațiilor destinate serviciilor publice, astfel, Consiliul comunei Băcioi nu era în drept să finanțeze din bugetul local lucrările de reparație a obiectelor de cult.

Mai relevă că, conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1420-XV din 31 octombrie 2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, activitatea de sponsorizare nu se poate desfășura prin utilizare de mijloace obținute din buget.

Consideră că, mijloacele financiare alocate în sumă de 150000 lei pentru reparația obiectelor de cult Biserica cu hramul Sfinții Voievozi și Biserica

Acoperemântul Maicii Domnului, sunt o parte din bugetul local și nu pot fi folosiți pentru întreținerea obiectelor, care nu sunt la balanța primăriei.

Invocă că, conform informației din banca centrală de date a Registrului bunurilor imobile, bunul imobil cu nr. cadastral 5514032253 nici nu este înregistrat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurentul a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 23 februarie 2016 (f. d. 123), iar cererea de recurs a fost depusă de către acesta la data de 26 aprilie 2016 (f. d. 120).

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 14 octombrie 2014, Consiliul comunei Băcioi a adoptat decizia nr. 6/6 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”, prin care a decis rectificarea părții de cheltuieli a bugetului pentru anul 2014, conform anexei.

Conform pct. 1 din anexa la decizia enunțată, au fost alocate surse suplimentare pentru reparația obiectelor de cult Biserica cu hramul Sfinții Voievozi și Biserica Acoperemântul Maicii Domnului în sumă de 150000 lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat anularea pct. 1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 6/6 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând pct. 1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr.6/6 din 14 octombrie 2014 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Consiliul comunei Băcioi, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanței și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1530-XII din 22 iunie 1993 privind ocrotirea monumentelor, monumente sunt obiecte ori ansambluri de obiecte cu valoare istorică, artistică sau științifică, care reprezintă mărturii ale evoluției civilizațiilor de pe teritoriul republicii, precum și ale dezvoltării spirituale, politice, economice și sociale și care sunt înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

Conform anexei la Hotărârea Guvernului RM nr. 740 din 11 iunie 2002 cu privire la edificiile și locașurile de cult, în calitate de monument ocrotit de stat este indicată și Biserica cu hramul Sfinții Voievozi Arh. Mihail și Gavril din com. Băcioi.

Conform art. 42 din Legea privind ocrotirea monumentelor, consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și de nivelul al doilea prevăd în bugetele anuale sumele necesare pentru lucrările de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentelor situate în teritoriile lor, în baza propunerilor Ministerului Culturii.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, Consiliul comunei Băcioi era în drept să prevadă în bugetul pentru anul 2014 surse suplimentare pentru reparația obiectului de cult Biserica cu hramul Sfinții Voievozi doar în baza propunerilor Ministerului Culturii, însă la materialele dosarului nu au fost anexate careva propuneri ale Ministerului Culturii pentru a fi prevăzute în bugetul anual sumele necesare pentru lucrările de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentului situat în teritoriul comunei Băcioi.

La caz, se mai reține că, conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, în bugetele unităților administrativ-teritoriale se prevăd alocații necesare asigurării funcționării instituțiilor publice și serviciilor publice din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Totodată, conform art. 8 din Legea enunțată, competențele în efectuarea cheltuielilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe domenii de activitate sînt delimitate prin legislația privind administrația publică locală și descentralizarea administrativă.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 435- XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

- a) planificarea urbană și gestionarea spațiilor verzi de interes local;
- b) colectarea și gestionarea deșeurilor menajere, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora;
- c) distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale;
- d) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale;
- e) transportul public local;
- f) amenajarea și întreținerea cimitirelor;
- g) administrarea bunurilor din domeniile public și privat locale;
- h) construcția, gestionarea, întreținerea și echiparea instituțiilor preșcolare și extrașcolare (creșe, grădinițe de copii, școli de artă, de muzică);
- i) dezvoltarea și gestionarea rețelelor urbane de distribuire a gazelor și energiei termice;
- j) activități culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități;
- k) amenajarea piețelor agricole, a spațiilor comerciale, realizarea oricăror alte măsuri necesare pentru dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale;
- l) instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale;

m) construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației;

n) organizarea serviciilor antiincendiare.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, alocarea surselor financiare pentru reparația obiectelor de cult nu se încadrează în categoria alocațiilor destinate serviciilor publice, astfel, Consiliul comunei Băcioi nu era în drept să finanțeze din bugetul local lucrările de reparație a obiectului de cult Biserica Acoperemântul Maicii Domnului.

În contextul celor expuse, instanța de recurs consideră că, prima instanță corect a concluzionat că, pct. 1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 6/6 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014” a fost emisă contrar prevederilor legale și, prin urmare, temeinic și legal a admis acțiunea și a anulat pct. 1 din anexa la decizia Consiliului comunei Băcioi nr. 6/6 „Cu privire la rectificarea bugetului pentru anul 2014”.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 14 septembrie 2015 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Băcioi cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,  
judecătorul  
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iuliana Oprea

Ion Druță

Nicolae Craiu

Mariana Pitic